



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Primi Angeli tuba canentis expositio. Et cur eo canente facta est grando, & ignis mista sanguine, & tertia pars terræ combusta est, & tertia pars arborum concremata, & omne fœnum viride combustum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

Primi Angeli tuba canentis expositio. Et cur eo canente facta est grandio, & ignis mista sanguine, & tertia pars terræ combusta est, & tertia pars arborum concremata, & omne fœnum viride combustum.

SÉCTIO VIII.

I. **C**um dicitur, *Grando, & ignis mista in sanguine, vox mista ad utranque*, hoc est, ad grandinem, & ad ignem est referenda: est enim Græcè neutro genere, & γένετο γὰρ ἁδὸς αὐτῆς πρὸς μίξιν αἵματος. Et ὁ ἀπὸ τῆς π. Primus hic angelus primum ordinem concionatorum, hoc est, apostolos significat. Sed de prodigijs, quæ acciderunt, est inter Doctores, quos superiùs nō minauimus, & sequendos diximus, dissensio: quidam enim eorum ita interpretantur, ut apostolis mysteria fidei prædicantibus alij quidem veritatem fidei, Christi que religionem amplexati fuerint, alij in infidelitate permanerint: itaque grandinē, & ignem mista sanguine Diuinam iram indicare, qua ex arcano, sed iusto tamen iudicio permisit Deus magnā partē eorum, qui Euangelicā prædicationem audierant, non acquiescere veritati, sed perire: aut certè per grandinē, & ignem, æternam damnationē ob non credentium peccata explicari iuxta illud Plal. 10. *Pluet super peccatores laqueos, ignis, & sulphur, & spiritus procellarum, pars calicis eorum.* Nec verò mirum, inquit, si vnde electi clementiam inueniunt, inde reprobi iram incurrant: cum Paulus dicat 2. Corint. 2. *Christi bonus odor sumus Deo in istis, qui salui sunt, & in istis, qui pereunt: alijs quidem odor mortis in mortem: alijs autem odor vitæ in vitam:* cui concinit illud Simeonis de Christo Luca 2. *Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem multorum in Israhel.* Atque hæc expositio est Haymonis, & Ambr. Ansberti. Tum verò tertiam partem terræ combustam, tertiam partem arborum concrematam, & omne fœnum viride combustum impios accipiunt, qui terra dicantur, quoniam non cœlestibus, sed terrenis rebus per affectum, & amorem adherent, ob instabilitatem arbores, quæ ventis hinc inde agitatae continuè nutant: fœnum ob illecebras, & mûdi gloriam, quam appetunt, appellentur iuxta illud Esaiæ 40. *Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri: exsiccatum est fœnum, & cecidit flos.* Verùm quærat aliquis, cur tertia tantùm pars impiorum perisse dicatur, quod Euangelicam doctrinam nō recepissent: cum ex iis, qui fidei prædicationem audiunt, multò plures sint, qui nolint credere, quàm qui fidē recipiāt, iuxta illud Matth. 20. *Multis sunt vocati, pauci verò electi.* huic dubitationi respondet Haymo tres à Ioan. tertias partes numerari, sed nō æquales: duāsque tertias esse electorum, qui ex prælati, & subditis cōflantur: itaq; vnam tertiam esse bonorum prælatorum: alteram bonorū subditorū: tertiam denique omnes reprobos comprehendere, hoc est, Gentiles, Hereticos, malōsque fideles. Facilius responderi posset Ioan. cum duas tertias partes per euntium enumerat, dicens: *Tertia pars terra combusta est: & tertia pars arborum concremata est:* supponere vnam tantum tertiam partem esse electorum, atque ad eò minorē adhuc esse electorum, quàm reproborum numerum: cum enim vniuersarū hominum multitudinem in tres tertias distribuatur, duāsque illarum doceatur interire, supponit nimirum vnam tertiam tantum seruari, quæ comparatione duarum multò minorem numerum complectitur. Sed hæc partes tertiæ non sunt Mathematico more accipiendæ: nam si ita accipias, certum esse tertiam quidem hominum partem ad electos spectare, igitur numerus certus pro incerto ponitur, & vna tertia cum duabus comparata multò minorem numerum, quàm duæ, comprehendit. Atque hæc de priori expositione,

Posterior

Primus Angelus Apocalypsim significat.

Psal. 10. 6.

2. Cor. 2. 15.

Luc. 2. 34. Haymo. Ansbertus.

Impij terra, arbores, & fœnum appellantur. Esai. 40. 6.

Matth. 20. 16. Haymo.

Posterior expositio est Cælij Pan. & aliorum aientium ea prodigia, quæ cõcrepante tuba primo Angelo acciderunt, non Dei irã in rebelles indicare, sed tumultũ, & seditionẽ aduersus Apostolos concitatã cõplecti, itaque grandinẽ, ignẽ, & sanguinẽ designare furorẽ, & impetũ, quo infideles aduersus concionatores Euãgelicos, corũmq; discipulos, & lectatores exarserunt. Etenim de igne apud Esaiã c. 9. legimus: *succensa est quasi ignis impietas: grando tempestatem sonat, sanguis crudelitatem, & sæuitiam: & meridõ grando, & ignis dicuntur mista sanguine: quoniã ex ardore, ac zelo Iudæorũ, & Gentilium pro suis legibus depugnantium, & ex gradine, hoc est, ex seditione, ac tempestate aduersus fidei Christi cultores excitata sanguis, hoc est, cædes fidelium, & grauissima in Ecclesiã persecutio ortũ habuit, qua vsque ad sanguinem sæuitũ est in Christianos. Lege Acta Apostolorum, & intelliges, quã procellosa grandine fideles oppressi fuerint: ibi enim Paulum Apostolum Iconij, & B. Stephanum Leuitã Hieros. lapidatos quasi grandinatos legimus: & quidem Stephani grando mista est sanguine, cum, ad eius vsque sanguinem fundendum Iudæi sauerint. Mista autem hæc dicuntur in terram, hoc est, in homines terrenos, nihil nisi terrã cogitantes: hi enim cum mentem à sensibus ad cœlestia minimẽ abduerent, neque vllam rerum Diuinarum, atque cœlestiũ cogitationem susciperent, quam primum aduersus cœlestes, ac Diuinos heroẽs altissimorum mysteriorum nuntios, atque Angelos grandine, ignẽque armati nefarium, ac funestum bellum mouendum putarunt: ij verd potissimũ Iudæi fuerunt, qui ne terram perderent, hoc est, regnum terrenum sua opinione amitterent, Regnum omnium Regem, ac Principem cum occidissent, in eius paulõ post discipulos eodem animi furore, & amentia, irrunt.*

II.
Pannon.
Seditio in
Apostolos
cõmunita r̃nũ
grando, &
sanguis dictur.
Esai. 9. 18.

Porro quod sequitur: *Tertia pars terræ combusta est, & tertia pars arborum cremata est, & omne fœnum viride combustum est: illud significat, multos ex fidelibus (sic enim tertia pars accipienda est) persecutionis magnitudine, ac tyrannorum immanitate deterritos à fide defecisse, multos etiã, qui se se iam incipiebant ad Apostolos aggregare, atque animũ ad Christi fidem, & religionem applicare, ab eo proposito fuisse ob tormentorum metum, mortisq; formidinem auocatos. Porro terræ nomine abiecta, humilisque conditionis homines: per arbores verd Principes, & Magnates, qui veluti arbores super terram, ita & ipsi super plebeios eminent, accipiendi sunt: per fœnũ autem voluptuarios, & carnis illecebris, mundanæque gloriæ mancipatos, imõ & infirmos quosque, & angusti animi homines intellige: omnes enim isti siue plebeij forent, siue nobiles, perijisse dicuntur: cum tamen reliquorũ & terræ, inquam, & arborum tertia tantũ pars combusta memoretur: quoniam in vtroque ordine reperti sunt plurimi virtutis robore, & animi magnitudine præstantes, qui minas omnes tyrannorum, ac Principũ, & ipsos quoque cruciatus acerbissimos ex celso, & planẽ inuictõ animo superarunt.*

III.
Fidelium multos
persecutione
deterritos à fide.

Illud hoc loco obserua fœnũ mortalitatis, & instabilitatis rerum humanarum, mundanæque potissimũ gloriæ symbolum esse, vt patet ex Psal. 102. *Recordatus est, quoniã puluis sumus: homo sicut fœnum dies eius, tanquã flos agri sic efflorescit. Vbi triplici similitudine hominis inconstantia declaratur puluere, fœno, flore, quæ omnia leuissima sunt, & inconstantia plenissima. Idẽ iubente Domino cecinit magnis clamoribus, Esaiã c. 40. Omnis caro fœnum: & omnis gloria eius quasi flos agri. Exsecratum est fœnum, & cecidit flos, quia spiritus Domini sufflauit in eo. Cuius similitudinis ratio in eo posta est, quod flos fœni citissimẽ, & quasi de repente deficit, cum maiorem viriditatis diuturnitatem prima specie polliceri videatur quẽ admodũ exponit D. Greg. lib. 16. Moralium c. 5. Iniquorum, inquit, potentia fœni flori.*

III.
Fœnum mortalitatis, & mundanæ gloriæ symbolum.
Psal. 102. 15.
Esai. 40. 6.



bus comparatur, quia carnalis gloria, dum nitet, cadit, & dum apud se extollitur, repentino intercepta sine terminatur: sic nimirum spumosa aquarum bulla inchoantibus pluuiis excitata ab intimis certatim prodeunt, sed eo celerius dirupta deperent, quo inflata citius extenduntur, cumque increfcunt, ut appareant, erefcendo peragunt, ne subsistant. Eadem ratio affertur à

D. Ambr.
Efal. 128.6.

D Hieron.

D. Ambr. lib. 3. in Hexam. c. p. vbi expendit illud Plal. 128. *Fiant sicut sanum teclorum, quod prius quam enellatur, exaruit: & ita interpretatur: Hodie videas adolescentem validum pubescens aetate virtute florente, grata specie, suauis colore, crastina die tibi facie, & ore mutatus occurrit: & alia in hanc sententiam. Eleganter etiam D. Hieron. super locum Esaiæ citatū, Reuera, inquit, si quis fragilitatem carnis aspiciat, & quod per horarū momenta crescimus, atque decrescimus, ipsūque, quod loquimur, dicimus, & scribimus, de vita nostra parte praeuolat, non dubitabit carnem sanum dicere, & gloriam eius quasi florē fani. Pulchra mulier, quae adolescentulorum traherat greges, arata fronte contrahitur, & quae prius amori, postea fastidio est. Hæc ille. Aduertendum est autem apud Esai. postquam dictum fuerat: *Exsiccatum est sanum, & cecidit flos: statim subiungi: quia spiritus Domini sufflavit in eo: quoniam videlicet Deus æquissima iudiciatione florentissimum nonnullorum Itarum exsiccat, & iuuenem aetate florente subita morte interimit, ut rectè dici possit: Priusquam enellatur (suo nimirum, & opportuno secundum naturæ cursum tēpore), exaruit. Scio locum Esaiæ citatū à plerisque ad statum legis veteris describendum, totamque illam cæremoniarum legalium cæconomiam nullam vim ad iustificandum continentium referri, sed ea expositio eam, quam commemorauimus, non excludit.**

Secundo Angelo tuba canente mons magnus igne ardens in mare mittitur, tertiæque pars maris in sanguinem conuertitur, moriturque tertia pars eorum, quæ in mari viuunt, ac tertia pars nauium deperit.

SECTIO VIII.

Secundus
Angelus
secundam
consonatorum
ordinem
demonstrat.

I CUM primus Angelus, ut diximus, primū sub Apostolis prædicatorum Catholicae fidei ordinem in prima Ecclesie ætate expresserit, & Iudeorum aduersus fideles persecutionem complexus sit, secundus iam Angelus secundum consonatorum in secunda ætate Eccl. ordinem demonstrat: quo tēpore Dæmon uehementius exarsit, maioremque vim, & conatum adhibuit, ut fidem Christi in dies altius in mundo radices agentem aut auelleret, aut præcideret: & Ecclesie fabricam, quam videbat iam ferè sydera altitudine æquantem, concussis fidei fundamentis omnino euerteret. Itaque per Tyrannos, ac Principes, potissimumque Romani Imperij Augustos, ac Cæsares omnes sibi machinas ad mouendas putauit, quibus si non Eccles. molem penitus excidit, aliqua certè ex parte labefactauit, cum multos ex Catholicis de fidei arce deturbauit, ex Gentilibus uero innumeros, ne fidem amplecterētur, principum tyrannide prohibuit, quæ nimirum sunt illa prodigia, quæ hoc secundo Angelo tuba canente accidisse Ioannes commemorat. Itaque secundo Angelo tuba cōcrepante, hoc est, secundæ ætatis Ecclesie Diuini uerbi nuntiis, ac præconibus Euangelica tuba insonantibus mons magnus igne ardens missus est in mare. Montem hunc magnum Dæmonem intelligo, qui mons magnus appellatur propter superbiam, quæ vel in ipso mundi initio in immentum excreuit, cum Diuinam similitudinem expetiuit; dicens illud Esaiæ 14. *In celum conscendam, super astra, Dei exaltabo solium meum, sedabo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis. Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo: Do eodēque Dæmone in nostris commentariis super Zachariam, quæ propediem foras*

Dæmon
magnus.

Ejal. 14. 13.